

ΑΘΗΝΑ, Η ΤΟΙ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΚΑΙ ΠΕΡΙ
ΕΦΕΥΡΕΣΕΩΝ.

Λεξ. κ.

ΜΑΡΤΙΟΣ 1831.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ.

Περὶ Ὀζολαίας Λοκρίδος.

Εἰς τὸ Α' φύλλον τῆς Ἀθηναῶς (ἀρ. 1) διαχωρίζοντες τὰ ὄρια τῆς παλαιᾶς Αἰτωλίας, ἔπομεν, ὅτι ἡ Ὀζολαία Λοκρίς εὐρίσκειται παρατεταμένη εἰς τὸν Κορινθιακὸν Κόλπον ἀπὸ τῆς Ναύπακτον μέχρι τῆς πόλεως Ἀμφίσσης, ἡ ὁποία εἶναι ὁ σήμερον ὀνομαζόμενος Σάλωνας. Ἀλλ' εἰς τὸ παρὸν ἄρθρον θέλομεν ἐκθέσει εἰς πλάτος ὅλα τὰ εἰς αὐτὴν τὴν ἐπαρχίαν ἀναφερόμενα.

Περὶ τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ἔτε ὁ Στράβων ἀνέφερεν ἐκτεταμένα ὡς Γεωγράφος, ἔτε ὁ Πausanias ὡς περιηγητής· ὀλίγα σημεῖα εὐρίσκονται εἰς τὸν δεύτερον περὶ αὐτῆς, καὶ ἀκόμη ὀλιγώτερα εἰς τὸν πρῶτον, ἐκ τῶν ὁποίων δύναται τις νὰ διαγράψῃ μόνον τὰ ὄρια τῆς ἐπαρχίας. Ἀλλ' ἀπὸ τὴν διάβασιν τῆς Εὐρυλόχου, περιγεγραμμένην ἀκριβῶς ἀπὸ τὸν Θεκυδίδην Συγγρ. Γ'. ἐμπορεῖ νὰ ἐννοήσῃ ὅπως τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἐπαρχίας, καὶ νὰ ἐφαρμόσῃ τὰ ὀνόματα τῶν ἐκεῖ ἀναφερομένων πόλεων εἰς τὰ ἤδη σωζόμενα εἰρηπία. Δὲν συντελεῖσιν ὀλίγον καὶ τινες σημεῖα τῆς Πλευράρχου, τῆς Σκύλακος τῆς Καρυανδέως εἰς τὴν περίπλευτον, καὶ τῆς Δικαίρχου εἰς τὸν εἶεν Ἑλλάδος πρὸς διασάφισιν τῶν ἀμφιβαλλομένων εἰς ταῦτα τὰ μέρη πόλεων, ὀρέων καὶ ποταμῶν.

Ἀπὸ τὰς περιόδους τῆς Στράβωνος, Βιβ. Γ'. κεφ. Β'. § 22. "Τὸ Ἀντίρριον τὸ τῆς Αἰτωλίας ὄριον καὶ τῆς Λοκρίδος," καὶ Βιβ. Θ'. κεφ. Γ'. § 1 "Τῶν δὲ πλευρῶν τῆς Παρνασσῆς, τὸ μὲν ἐσπέρριον νέμονται Λοκροῖτε οἱ Ὀζολαί," ἀπὸ τὰ λεγόμενα τῆς Σκύλακος εἰς τὸ ἄρθρον Αἰτωλίας "Ἡ δὲ

Αιτωλία παρήκει τὴν Λοκρίδα πᾶσαν ἀπὸ μεσογαίας μέχρις Αἰνιάνων, καὶ ἀπὸ τὴν περίοδον τῆς Παισαυρίας εἰς τὰ Φωκικὰ Βιβ. 38. Ἡ δὲ γῆ ἢ Λοκρῶν τῶν καλεσμένων Ὀζολῶν προσεχῆς τῇ Φωκίᾳ ἐστὶ κατὰ τὴν Κιβήραν, ἐν συνόφει ἀπὸ ὅλα ταῦτα σχηματίζεται ἡ γραμμὴ, ἣτις χωρίζει πρὸς τὸ μεσόγειον μέρος τὴν Ὀζολαίαν Λοκρίδα ἀπὸ τὰς γειτνιαζούσας ἐπαρχίας, καὶ ἰδὲ κατὰ ποῖον τρόπον.

Ἀρχινᾶ ἀπὸ τὸ Ἀντίρριον, ἢ περιλαμβάνουσα τὴν Ναύπακτον ἐντὸς αἰς Λοκρικὴν πόλιν, φθάσει ἕως εἰς τὸν Μύρρον ποταμὸν, τῆ ὁποῖα τὴν ῥοὴν ἀκολουθεῖ ἕως εἰς τὸ ζεῖον τῆς Λιδωρικῆς· ἐκεῖ ἀκολουθεῖ τὰς πέριπλους τῆς Παρνασσῆς, δηλ. τὸ πρὸς δύσιν πλευρὸν, καὶ φθάσει εἰς τὸν Σάλωνος, ὅπερ εἶναι ἡ Ἀμφισσα, ἡ τελευταία πόλις τῶν Λοκρῶν, ἡ ὁποῖα κατὰ τὸν Παισαυριανὸν ἠθέλε νὰ συγκαταριθμηθῆται εἰς τὰς Αἰτωλίας, μὴ ἀνεχομένη τὸ ὄνομα τῶν Ὀζολῶν. Ἀπὸ δὲ τὴν κοιλάδα τὴν σχηματίζουσαν τὸν κάμπον τῆς Σάλωνος, τὸ ἐπάνω μέρος ἦτον τῶν Λοκρῶν, καὶ τὸ κάτω ἀνήκει εἰς τὰς Φωκίας, ὅπερ ἦτον τὸ περίφημον Κιβήραν πεδῖον, διὰ τὸ ὁποῖον ἐχύθησαν τόσα αἵματα. Τοιαύτη εἶναι ἡ πρὸς τὸ μεσόγειον γραμμὴ τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος, ἐκ δὲ τῆς θαλάσσης ὁ παράπλευρος ἐκτείνεται ἀπὸ τὸ Ἀντίρριον ἕως εἰς τὸν κόλπον τῆς Γαλαξιδίης. Ἐντὸς δὲ τῆς περιφερείας τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος περιέχεται τῶρα μέρος τῆς ἐπαρχίας Βενετικῆς, δηλ. τὰ περὶ τὴν Ναύπακτον παράλια μέρη, τὸ κάτω Κέλι ὀνομαζόμενον τῆς ἐπαρχίας Λιδωρικῆς ἅμα μὲ τὴν πρωτεύουσαν αὐτῆς, καὶ ἄλλα τινὰ χωρία περὶ τὴν πόλιν κείμενα, ὅλη ἡ ἐπαρχία Μαλακρινῆς, καὶ ἐν τμήμα τῆς ἐπαρχίας Σάλωνος τὸ περὶ τὸ Γαλαξίδι.

Ὅτε ἐκθέσωμεν ἤδη καὶ τὴν ἐκτρατεῖαν τῆς Εὐρυλόχου διὰ νὰ ἀδηγηθῶμεν εἰς τὴν διασάφισιν τῶν πόλεων. Εἰς τὰς Δελφὰς ἐσυνάθροισεν τὴν πρωτεύουσαν τῆς Εὐρυλόχου, καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἦτον νὰ μεταβῆ διὰ τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν εἰς τὴν Αἰτωλίαν. Οἱ Ἀμφισσεῖς (δηλ. οἱ κάτοικοι τῆς Σάλωνος) ἔδωκαν πρῶτοι ὁμήρους, καὶ ὑπεχέθησαν νὰ συμπράξωσιν εἰς τὴν διάβασιν. Ἦτον ἀνάγκη νὰ πείσων καὶ τὰς ἄλλας εἰς τὸ νὰ δώσων ὁμήρους, φοβιζόντες τὰς μὲ τὸν ἐρχόμενον στρατὸν, καὶ ἀρχήσαν ἀπὸ τὰς γειτόνους τῶν Μυωνῆς, οἱ ὁποῖοι ἀναμφισβόλως ἦσαν οἱ κάτοικοι τῆς χωρῆς Ἀγιάθηνια, ὅπερ σώζονται ἀξιοσημεῖωτα ἐρείπια καὶ φερρεῖα καὶ πόλις, καὶ ἴχνη ἀμαξῶν εἰς τὰς δρόμους. Ἡ σειρά τῆς ὄρεος ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος, καὶ οἱ πρὸς τὸ παραθαλάσσιον βράχοι ἀπὸ τὸ κάτω, ἕνα μόνον δρόμον ἀφίνων νὰ σχηματιθῆ, καὶ ἕτος εἶναι ὁ εἰς τὸ χωρίον Πέντε Ὀρη διαβαίνων· ἐκεῖ κατὰ φυσικὸν λόγον πρέπει νὰ ἦσαν τὰς Ἰπνέας,

εἰς δὲ τὰ ἐρείπια τῆς Γαλαξιδίης, τῆς Βίδαβης, τῆς Κίσσελης, τῆς Βενετικῆς, τῆς Κικκιδίης καὶ τῆς Ζευγαριῆς πλησίον εἰς τὰ Τριζόνια, τὰ ὁποῖα σώζονται μέχρι τῆς σήμερον, πρέπει νὰ ὑπῆρχον αἱ πόλεις τῶν Μεσσαπίων, τῶν Τριταμῶν, τῶν Χαλκιδίων, τῶν Τολοφονίων, τῶν Ἡσίων, καὶ τῶν Οἰανθίων· ἐπειδὴ μὲ τοιαύτην τάξιν τὰς ἀπαριθμῶν ὁ Θεκυδίδης, καὶ εἰς τὴν ἰδίαν τάξιν εὐρίσκονται καὶ σήμερον τὰ ἐρείπια. Ἀναφέρει καὶ ἄλλην πόλιν Ὀλπην, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι ἔδωκαν ὁμήρους, ἀλλὰ δὲν συνηκολούθησαν. Αὕτη πρέπει νὰ ἦτον εἰς τὰ μεγαλοπρεπῆ ἐρείπια τὰ εὐριτικόμενα εἰς τὸ Μαλακρινόν, πρωτεύουσαν τῆς ἰδίας ἐπαρχίας. Ἀπὸ τὰς πόλεις τῆς Λοκρίδος ὁ Οἰνεὼν ἢ τὸ Εὐπόλιον, διότι δὲν ἠθέλησαν νὰ λάβω μέρος εἰς τὴν συμμαχίαν, ἐκυριεύθησαν ἀπὸ τὸν Εὐρύλοχον. Ἀπὸ πολλὰ διδόμενα ἱστορικά, καὶ ἀπὸ τὴν φράσιν τῆς Θεκυδίδου, ὅπερ μετὰ τὴν κυριεύσιν αὐτῶν τῶν πόλεων λέγει, γειόμενοι ἐν τῇ Ναυπακτίᾳ, φαίνεται ὅτι αἱ πλησιέστεραι πρὸς τὴν Ναύπακτον πόλις ἦτον ὁ Οἰνεὼν, καὶ τὸ Εὐπόλιον, πλησιέστερα ὅμως πάντοτε τὸ Εὐπόλιον, ἴσως κειμένη εἰς τὸ μέρος τὸ ὀνομαζόμενον Σιλῆς, ὅπερ εὐρίσκονται ἐρείπια.

Γεώργιος Αἰνιάν.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

Ἀνεκδοτὸν ἱστορικὸν Κομνηνῆ καὶ Πρόκλου τῶν μοναχῶν (ἀκολουθία.)

Ἀύξησης τῶν Ἀλβανιτῶν.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς Συμεὼν μόνος φροντίζων τῆς Βλαχίας, τὴν Αἰτωλίαν ἀπάσασεν τοῖς Ἀλβανίταις παραχωρῆσαι, καὶ εἰς δύο ἡ ἐπαρχία πᾶσα τῆς Αἰτωλίας μερίζεται, καὶ δεσπύεται ἐκ τῆς τῶν Ἀλβανιτῶν γένεσιν ἀναδύονται δύο, ἡν ὁ μὲν τὸν Ἀχελῶον καὶ τὰ ἐπέκεινα σὺν τῇ Ἀγγελοκάστρῳ ἐκλήρωσεν, Γγίνος Μπύκας ὀνομαζόμενος, θάτερος δὲ τὴν Ἄρταν καὶ τὰς Ῥωγὰς ἐσφετερίσασεν, Πέτρος Λιύσας καὶ ἕτερος ὀνομαζόμενος· καὶ συντόμως εἶπεν, ἡ Αἰτωλία πᾶσα ὑπὸ τὴν χεῖρα τῶν Ἀλβανιτῶν ἐγγεγόνει· μόνη δὲ ἡ τῶν Ἰωαννίνων πόλις ἐχὲν ὑπετάγη τῇ τῶν Ἀλβανιτῶν ἐπικρατείᾳ· ἐτύγχανον γὰρ ἐν αὐτῇ ἄνδρες ἐπιστημότατοι καὶ τῶν εὐγεγονότων, ἀλλὰ δὲ καὶ ἐκ τῶν τῆς Βενετικῆς φερρεῖαν πολλοὶ τῶν εὐγενεστέρων τῇ τῶν Ἰωαννίνων ἐπεδήμησαν πόλει, καὶ εἰς ἕνα ἅμα γινόμενοι, οἷτε Ἰωαννῖται καὶ οἱ ἔξωθεν ἑλλήντες, διαπρεσβεύονται πρὸς τὸν βασιλέα τὸν εὐσεβέστατον Συμεὼν, καὶ ἐξαίτηνται αὐθεντικὴν καὶ ἡγεμόνα δοθῆναι τέτοις. Ἀσμένως ἐν τὴν αὐτῶν προσδεχόμενος πρεσβείαν ὁ βασιλεὺς, περὶ τῆς Θεσμῆς κοινολογεῖται τοῖς πρεσβύταις· ἔλαθον γὰρ οἱ Ἰωαννῖται τὸ

μείζον κακόν προς εαυτὸς ἐπισπώμενοι, τὴν γὰρ δαλείαν Φεύγοντες τῶν Ἀλβανιτῶν, μείζοσι κακοῖς εαυτὸς περιέβαλον. Ὅθεν καὶ πρέσβεις εἰς τὰ Βασιλῆα παρά τε τῆ Βασιλείας καὶ τῶν Ἰωαννιτῶν ἐκπέμπονται (ἐκεῖ γὰρ ὁ Θωμᾶς τὴν οἰκίαν ἔσχε), καὶ γνωρίζουσι τὸ τῆ Βελῆς ἀπαντα. Δέχεται τῶν τῆν πρεσβείαν, ἐπακολουθεῖ τοῖς πρέσβεσι προθύμως, καταλαμβάνει τὴν πολυβρύλητον τῶν Ἰωαννιτῶν πύλιν σὺν τῇ εὐσεβεῖ ἑσπίσει Ἀγγελικῇ τῇ Παλαιολόγου τῇ τέττε εὐμενέτιδι, ἔτις ὑπάρχεις ζωοε (1367), συνεπαγόμενος μετ' αὐτῆ καὶ στρατεύμα ἀναριθμητον. Δέχονται τῶν οἱ Ἰωαννίται ὑπταίσι χερσὶν ἐν τῆ τῆς πύλων αὐτῶν, μετὰ μεγίστων κρότων καὶ εὐφημιῶν. Ὁ δὲ τῆν ἄλωπεκῆν ὑπενδὺς ὑπέλωσ καὶ δοληρῶς, τῆς πάντας πρὸς εαυτὸν ἐπεσπᾶσατο. Οὐ πολὺ τὸ ἐν μέσῳ, καὶ τὴν ἄλωπεκῆν ἀποτίθεται, τὴν δὲ λεοντῆν ὑπενδύεται καὶ πρῶτα μὲν κατὰ τῆς ἐκκλησίας χωρεῖ, καὶ τὸν ποιμένα ταύτης ἐξελθεῖ, (Σεβαστιανὸς δ' ἔτος ἦν, ἀνὴρ ἐργῶ τε καὶ λόγῳ περιβήτητος), ἀφαρῆ δὲ τὰ προσόντα τῇ ἐκκλησίᾳ χωρεῖ καὶ κτήματα, καὶ ταῦτα τοῖς μετ' αὐτῆ Σέρβοις ἀπονέμει, καὶ μελένδουτος, Φεῦ! καὶ σκοτοδυτῆσα ἢ τῶν Ἰωαννιτῶν μητρόπολις γίνεται, τὸν αὐτῆς ποιμένα μὴ ἔχουσα, ἕως ἔ καὶ εἰς παντελῆ ἐρημίαν ἢ ἐκκλησία αὐτῆ κατήνησε, καὶ χορτοθήκας, εἴμοι! καὶ σιτοθήκας τὰ ἐν αὐτῇ οἰκίματα πεποίηκε, καὶ ὑπερον καὶ κατὰ τῶν θείων σκευῶν χεῖρα κινήσει τετέλμηκε. Καὶ ἔτω μὲν τὰ τῆς ἐκκλησίας ἐποίει ἔπειτα δὲ καὶ κατὰ τῶν εὐγενεσάτων ἀρχόντων κακῶς αὐτοῖς χεῖρα κινῶ καὶ ἔτω τὸν Βατάτσην Κυρ Κωνσταντῖνον μετὰ τῆ Καβδαλαρῆ Μυρσιώτη τῆ Ἀμυρακλῆ ἐν τῇ Φυρεῖ ἀποκλείει, καὶ δολίως αὐτῆς τυραννήσας, τὸν μὲν Βατάτσην ἐξορίστον ἐκπέμπει, τὸν Ἀμυρακλῆν δὲ ἐάσας, ἐντίμως αὐτὸν πάλιν ἔσχε τῆς δὲ λοιπῆς παραβλέψας, οἱ μὲν Φυγαῖδες ἄχοντο, οἱ δὲ καὶ εἰς ἀποσασίαν ἐτράπησαν, ἐξ ἧν καὶ ὁ Βάρδας, κρατῶν τὸ κάστρον τῆ ἀγίῃ Δονάτῃ αὐτὸν ἐξηγήσατο. Μετ' αὐτῶν καὶ ὁ Καψοκαβάδης Κυρ Ἰωάννης ἐν τῷ τῆς Ἀραχοβίτσας κάστρῳ πύργον πρὸς αὐτὸν ἐπεσπᾶσατο. Οἱ δὲ οἰκιακοὶ αὐτῆ ἐντίμοι Σέρβοι, οἱ μὲν κρυφίως ἀπ' αὐτῆ ἐφυγον, οἱ δὲ καὶ Φανερωῶς, μὴ δυνάμενοι ὑπομένειν τὴν αὐτῆ μανιάδη σκαιότητα, Φανερωῶς ἀπ' αὐτῆ ἄχοντο καὶ ἀπεδήμην, καὶ μικρῶ πάντες αὐτὸν ἐξέλιπον. Ἀμέλει αὐτὸς ὑπέμενε τὰ εαυτῆ Φρονῶν, κυριεύμενος ὑπὸ τῆς πλεονεξίας καὶ Φιλαργυρίας μικρὰ γὰρ πάντα κακία πρὸς κακίαν τῆ Θωμᾶ. Εἶτα καὶ κατὰ τῆ κάστρῳ τὸν λαὸν κακῶς αὐτοῖς χεῖρα ἐκτείνει.

Ἀνὴρ γὰρ τῶν ἐντίμων τῆς πόλεως, Ἡλίας Κλασᾶς ὀνομαζόμενος,

προσεκαλέσατο αὐτὸν ἀνάδοχον εἰς τὸ εαυτῆ γησιώτατον τέκνον. Καὶ διὰ τὸ ὑπάρχειν αὐτῷ κτήματα πολλὰ, ἢ χρήματα, ὡς πλοσίω, κακῶς καὶ ἀνιλεῶς αὐτὸν ἐτυράνησε. Διὰ γὰρ τὰ χρήματα τὴν γαστέρα αὐτῆ πυρὶ κατεσάλαξε, καὶ τὰς ἀμασχάλας αὐτῆ λαμπάσι πυρὶ καταφλέγει, τῷ δὲ σώματι αὐτῆ μαχαίριον τίθει, ὕδωρ σμιγνὲν μετὰ σακτοῦ (σακτῆς ἰσ.) ἐγχέει τούτῳ γὰρ ἦν Φιλόχρυσος ὁ μισόχρυσος, ὡσεὶ τὸ πάντων ἐσχάτων τῶν κακῶν, τὴν δευτέραν εἰδωλολατρεία, τὴν Φιλαργυρίαν, Φημί, ὡς εἶδαι τῶν ἀνθρώπων, εαυτῷ ἐθησαύρισε, καὶ διὰ τούτο ὠμότατος ἀνθρωποκτόνος ἀποκατέστη, ἕως ὅτε ἐφθασε, κατὰ τὸ γνωμικὸν αὐτὸ, τῆ ἔχεν ἀνδρας τῆς Βελῆς αὐτῆ, κατακάλυς, κοιλοιοδέλης, ἐπιβέλης, καταδότας καὶ Φάλτσος, τὸν ἔργοις ὀνομαζόμενον Κητσοθεόδωρον, καὶ Μανωλ τὸν Τσηπτόν τὸν δὲ Μιχαὴλ τὸν Ἀψαράν καὶ Πρωτοβεσιάριον τετίμηκεν. Οὗτος τοίνυν ὁ Ἀψαράς τὸν πρωτεξάδελφον αὐτῆ Νικηφόρον τὸν Βαταλαῖν δολίως αὐτὸν ἐψιθύρισε, καὶ ὁ δεσπότης Θωμᾶς τῆς ὀφθαλμῶν αὐτῆ ἐξορύττει καὶ αὐτὸν μετὰ τῶν γονέων αὐτῆ καὶ ἐτέρων συγγενῶν ἐξορίσας ἐκπέμπει, καὶ τὸν Ἀψαράν πλεον ἀπάντων Φιλῆ, καὶ ἔτος ἐκ συνθήματος τέττε τῆς Ἰωαννιτῶν πάντας προδότας, δολίως καὶ Φάλτσος αὐτῆς ἐπανόμαζε καὶ ἐμόνον αὐτῆς ἀπηγόρευσε, ἀλλὰ καὶ παντελῶς αὐτῆς κακῶς ἔσχε. Παραυτίκα γέν ἢ λοιμὸς μέγας θανατηφόρος τῇ πόλει τῶν Ἰωαννιτῶν γίνεται, ἔχ' ἀπλῶς ἢ ὡς ἐτυχεν, ἀλλὰ τῷ οἴρι τῆς μεγάλης κακίας τῆ Θωμᾶ ἐκχέοντος τὴν ὠμότητα, τῷ ζωοε (1368) ἔτει. Τῆ λοιμῆ τοίνυν παυσαμένη, ἤρξατο ὁ Θωμᾶς τὰς χεῖρας γυναίκας μνησεύειν μετὰ τῶν Σέρβων, ἢ προσεκτίσειν (προσεκτίσειν ἰσ.) αὐτοῖς τὰ κτήματα ἢ πράγματα τῶν τοπικῶν. Καὶ πρῶτα μὲν ἐξεφώνησεν ἐξαλείμματα ἔπειτα δὲ τῆς ὀρφανῆς ἀλλοτρίας ἐκ τῶν ἰδίων κτημάτων ἀποκαθιστᾶ, καὶ ἀπλῶς ἀπαντας ἀνδρας καὶ γυναίκας μιτῶν ἐξωλόθρευσε. Καὶ τί ἔτι λέγω, ἐπιλείψει γὰρ με διηγόμενον ὁ χεῖνος περὶ τῶν κακοπραγιῶν τότε τῆ Θωμᾶ, ὡς ἐνόμισε τῇ πόλει περὶ τῆ οἴου τὴν σίκλαν, καὶ τῶν ἀγγαρειῶν καὶ ζημιῶν, καὶ δασμῶν τῆ ὄλα χρόνε, καὶ ἄλλα τινὰ πάθη, ἢ γὰρ κοιμητάτα, καὶ προνοίας καὶ μονοπωλεία, ἄλλοτε τῆ οἴου καὶ τῆ σίτου, ἄλλοτε δὲ καὶ τῶν κρεῶν, ὅτε δὲ καὶ τυρῆ, αἰείποτε δὲ τῶν ἰχθύων καὶ ὀπωρῶν καὶ ποτὲ μὲν δι' εαυτῆ, ποτὲ δὲ καὶ τῶν ἀρχόντων αὐτῆ καὶ ἄλλα πλεῖστα πάθη, ὡς ἐκ ἐξόν ἀνθρώπων λαλεῖν, εἰδὲ νῆς, εἰδὲ γλώσσα δυνηθείη ἐξείπειν τὰ τέττε πανεργεύματα καὶ μηχανήματα. Πρὸς μὲν τῶν ἐπισήμων τεχνιτῶν ζημίαι καὶ ἀγγαρεῖαι μετὰ τῶν δασμῶν, πρὸς δὲ τῶν ἀτέχνων καὶ ἐλευθέρων ἀνθρώπων δαλεία ἀμισθῆς, καὶ κῆ-

πος ἀδαπάνητος· μικρὰ γὰρ πᾶσα κακία πρὸς κακίαν τῆ Θωμᾶ. Καὶ ἀληθῶς πρῶτον ἀφῆθη τότε ἡ πόλις αὐτῆ τῶν Ἰωαννίνων εἶχε γὰρ τότε τὸ τῆ Ἀποστόλου κ, λέγειν κ, Φάναι, ἔσωθεν τρόμος, ἔξωθεν φόβος, πῆ μὲν τὰ τῆ τυράννου, πῆ δὲ τὰ τῶν Ἀλβανιτῶν, ἐπιδρομῆς ἐπιχειρήσας. Οὐ πολὺ τὸ ἐν μέσῳ, καὶ οἱ Ἀλβανῖται κατ' αὐτῆ ἐκστρατεύσας, καὶ πολιορκεῖν τὴν πόλιν Ἰωαννίνων ἐγείρονται καὶ χρόνον ἰσχυρατέρως (ἢ θηρεύοντες) ἔκ εἰσιν αὐτὴν ἐσοδιάξασιν χρόνος τρεῖς. Ὁ δὲ Θωμᾶς, ἔχων ἀληθῶς τὸ ἐρμηνεύμενον αὐτῆ ὄνομα ἐν ἑαυτῷ ἕτως ἔχειν ἐπεχειρεῖ. Τὸν μὲν τῆ κάστρον λαὸν πάντα ἐμίσει, αἰς δὲ τῆς ἔξω καὶ ἀληθῶς ἐχθρῆς πρᾶτελῶς εἰρήνην ἔχεν· ἐτι δὲ ὁ Πέτρος Λιώσας κατ' αὐτῆ ἐκστρατεύει χρόνος τρεῖς μετὰ τῶν Μαζαρακαίων καὶ Μαλακασαίων τῆς γενεᾶς αὐτῆ. Εἶτα εἰς ἀγάπην συνέστησε, κ, τὴν ἑαυτῆ θυγατέρα Εἰρήνην ὁ Θωμᾶς τῷ υἱῷ τῆ Πέτρου Λιώσας Ἰωάννη τῆνομα μνηστεύεται, καὶ εἰς γαλήνην μικρὰν ἢ πόλιν τῶν Ἰωαννίνων γίνεται, ἀπειρακτὴ ἀπὸ τῶν Ἀλβανιτῶν χρόνος πέντε. Ἀλλ' ὁ Θωμᾶς εἰρήνην ποτὲ ἔκ ἔχεν, ἀλλὰ κακῶς τὴν πόλιν πάντοτε ἐτυράννιζε, κ, τοὺς Ἀλβανῖτας ἐκάκιζε, καὶ (καὶ ἴσ.) ἐς ὑπερον ἐκάκιζε, καὶ παντοιοτρόπως αὐτῆς ἐξηφάνισσε καὶ κατεξώλθρευσε. Τὴν πόλιν γὰρ ἐπλήρωσε τῶν Ἀλβανιτῶν τὰ τέκνα, ὁψιδας ἑαυτῷ περιθέμενος, καὶ Φυλακῆς κ, κλαδία αὐτὸς ἐδείματο, καὶ παλιθρὴν ἀνήγειρεν· ἐνθυμητικὸς γὰρ τῆ κακῆ ἦν εἰς ἄκρον, ἔ μὴν καὶ δαμονιώδης, ὅσις ἀνὴρ τὰ θεῖα σοφὸς αὐτὸν προσηγόρευσε, ἕτως εἰπὼν·

“Θωμᾶς ὁ Δεσπότης Φιλῆ τῆς ἀρχοντας διὰ τὴν Φιλαργυρίαν, ὡς Φιλαργυρὸς ἀδικεῖ, ὡς ἀδικὸς πλεονεκτεῖ, ὡς πλεονεκτὴς ἀρπάζει, ὡς ἀρπάξ συνοφαιτεῖ, ὡς συνοφάντης λοιδόρει, ὡς λοιδόρος καταλαλεῖ, ὡς κατάλαλος φοβεῖται, ὡς φοβιτζάρης φονεύει, ὡς φονεὺς πλανᾷ, κ, ὡς πλάνος τάχα κτιζεῖ καὶ ἐκκλησίας, καὶ ἐορτάζει, κ, ψυχικὰ ποιεῖ.”

Τῆτων ἕτως ἐχόντων, τῷ 5016 (1374) εἶπε λοιμὸς θανατηφόρος ἐν τῇ πόλει τῆς Ἀρτας γίνεται, κ, ὁ Πέτρος Λιώσας δεσπότης ἐξ ἀνθρώπων ἐγένετο, καὶ ἕτω παραυτίκα Ἰωάννης δεσπότης ἐ Σπάτας ἐκ τῆ Ἀχελώε παραγενόμενος, τὴν Ἀρταν παραλαμβάνει· ἀνὴρ δραστήριος καὶ τὰ πάντα λαμπρὸς, ἐργῶ κ, λόγῳ κοσμημένος, καὶ τῷ κάλλει σεμνυνόμενος· θεωρεῖα γὰρ κ, πράξις ἦν ἀληθῶς ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ ἕτος κατὰ Ἰωαννίνων ὀρμώμενος, τὸν Θωμᾶν παρηνόχλει καὶ διελύσειζε, καὶ συνεχῶς αὐτὸν ἐναπέκλειε.

Τῆ χρόνος δὲ παρελθόντες ἐπὶ τῆ ἕτης 5017 (1375) πάλιν ἕτερος θανατηφόρος τῇ πόλει τῶν Ἰωαννίνων γίνεται μέγας (λοιμὸς ἴσ.) κ, ἡ θυγάτηρ αὐτῆ Εἰρήνη ἢ γαμετὴ τῆ Πέτρου Λιώσας θανάτῳ ὑπέπεσε

ὁ δὲ δεσπότης ὁ Σπάτας ἐκ ἰπαύσατα πάντοτε ἐπιδρομῆς σκυλεύειν κατὰ τῆ Θωμᾶ μετὰ τῆς γενεᾶς αὐτῆ τῶν Ἀλβανιτῶν, ἕως ἔ ὁ Θωμᾶς τὴν ἀδελφὴν αὐτῆ Ἐλένην εἰς μνηστῆραν τῷ Σπάτῳ ἐξήγγειλε, καὶ μετὰ δώρων αὐτὸν συνεπέσρεψε, καὶ πάλιν ἐδραπέτευσε· τότε ὁ Θωμᾶς προσοικεῖτο ἑαυτῷ κλέπτας Ῥιμπαρκαίους, ληστὰς καὶ κερσάρεις, καὶ μετὰ τῶν Ἀλβανιτῶν αὐτῆς ἐξήγειρε· τῆς δὲ τοπικῆς Ἰωαννίτας παντοιοτρόπως πάντας ἐμίσει, καὶ τῆς ξένης ἠγάπα πλεῖον δὲ τῶν ἄλλων ἐφίλει Μιχαὴλ τὸν Ἀψαρῶν, καὶ Πρωτοβεσιάριον ἐτίμησεν, ὅς μετὰ πάντων ὧν ἔχε κακῶν, καὶ κατὰ τῆς χρυσῆς τῷ ὄντι Ἀγγελίης, Φημὶ τῆς Φυσικῆς κορίας, λόγῳι σφαλεροῖς καὶ αἰσχροῖς κατατολμᾷ, καὶ ἐμπίπλαται τὰς ἀκούας τῆ Θωμᾶ, ὡς τις σοφὸς προηγόρευσε λέγων· “Πονηρὸς λέγεται καρδίαν ἀνδρὸς ταρασσέει,” καὶ ἕτως ἀπ' αὐτῆς ἐξέκλινεν ὁ δεσπότης Θωμᾶς, καὶ εἰς κακίαν καὶ μῖσος αὐτῆς παρετήρει, καὶ εἰς ἀρσενοκοιτίας πάθος ἐνέπεσε, κ, κελιάδελος ἀποκατέστη. “Τὰ γὰρ κρυφῶ γενόμενα ὑπ' αὐτῆ αἰσχρὸν ἐστὶ καὶ λέγειν.” Παρεῖθε γὰρ τὰ ὄρια πατέρων ἀγίων, κ, ὅπως εἰς ἀποστασίαν ἐτρέπη. Ἐπὶ ἕτης 5018 (1378) ἐκστρατεύει κατὰ τῶν Ἰωαννίνων ὁ Γγνηφάτης μετὰ τῶν Μακαβαίων (Μαζαρακαίων ἢ Μαλακασαίων ἴσ.) μηνὶ Σεπτεμβρίῳ 18 εἰς τὸν καιρὸν τῆ τρύγος, καὶ μετ' ὀλίγου φρετῆ τῆ κάστρον πόλεμος γίνεται, καὶ κατακράτος οἱ Ἰωαννῖται νικῶσι, καὶ τὸν Γγνηφάτην ἐσφάρασι βασάζοντα τυμπάνους ἐπ' αὐτῶ τῶν ὤμων αὐτῆ. Καὶ ὅσους μὲν κατέσφαξε, μετὰ τῶν ἀμαζῶν αὐτῆς ἐτίθειν καὶ ἔθαπτον, τῆς δὲ λοιπῆς εἰς Φυλακῆς ἐδίσμει κ, ἀπεμπώλε. Τῆτο πρῶτον νεῖκος τῆ Θωμᾶ κατὰ τῶν Ἀλβανιτῶν ἐγγεγόνει.

[Ἀκολουθεῖ.]!

Περὶ τῆς ἐνεσώσεως κατασάσεως τῆς Ὀρθοδόξης
Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας (Τέλος).

Φαίνονται εἰς τὴν Θεσσαλίαν πλησίον τῶν Τρικκαίων Μοναστηρίων τινῶν καλλόμενα Μετέωρα. Αὐτὰ εἶναι ἀκοδομημένα ἐπάνω εἰς τὰς κορυφὰς ἀποτομωτάτων τινῶν βουνῶν ἐχόντων σχῆμα πυραμίδος. Δύο ἐξ αὐτῶν εἶναι τὰ πλέον ἀξιοσημεῖα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἐν ὀνομαζόμενον τῆ Βαρλαάμ, ἔχει 1300 περὶ τὸ ὕψος, καὶ τὸ ἄλλο 800. Ἡ κορυφὴ τῆ πρῶτῆ εἶναι τόσον ὀξεῖα, ὥστε μόλις χωρεῖ μίαν μικρὰν ἐκκλησίαν, ὀλίγα κελιά διὰ τῆς ἐκεῖ μονάζοντος, ἕνα θάλαμον τῆς τραπέζης διὰ τῆς ξένης, μίαν ἀποθήκην, καὶ τελευταῖον μίαν δεξασμένην. Ἡ δὲ κορυ-

Φη τὸ δευτέρου εἶναι πλέον εὐρύχωρος· ἔχεν ἐς αὐτὰ κρεμνιστὰς κλίμακας, ἐπεξηριγμένας εἰς τὸν βράχον δι' ἐπιμήκων τινῶν σιδήρων, διὰ τῶν ὁποίων ἀναβαίνον οἱ καλόγηροι καὶ οἱ ἐντόπιοι· ὅσις δὲ τῶν ξένων ἀγαπᾷ νὰ κάμῃ τὴν ἀνάβασιν ταύτην, πρέπει νὰ ἔμβῃ μέσα εἰς δίκτυον, καὶ δι' αὐτὴν τὸν σύρην ἕως εἰς τὴν κορυφήν· τὰ Μοναστήρια ταῦτα ἔχον ὑποστατικά ἀξιόλογα, πλὴν ὁ Πασᾶς τῶν Ἰωαννίνων τὰ φέρει συχνακίς εἰς δυστυχίαν.

Εὐρίσκεται εἰς τὴν Ὀχρην τὸ Μοναστήριον τῆς Ἁγίας Ναῆμ, καὶ οἱ Τῦρκοι πιστεύουσι ὅτι ἀνήκει εἰς αὐτὰς ὁ ἅγιος ἄγιος· μέγα εἶναι τὸ σέβας, τὸ ὁποῖον ὁ εἰς αὐτὸν ἀφιερωμένος τόπος ἀπολαμβάνει, καὶ ἐπομένως εὐρίσκεται εἰς πολλὰ καλὴν κατάστασιν.

Ἡ Πελοπόννησος ἔχει τὸ Μοναστήριον τῆς Μεγάλῃς Σπηλαίης, ὄνομα κατὰλληλον μὲν τὴν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται, ἐπειδὴ εἶναι κτισμένον εἰς τὸ ἐνδότερον μέρος παμμεγέθους βράχου, καὶ ὅλον τὸ κτίριον περικλείεται ἐντὸς τῆς σπηλαίης. Ἡ θέσις τῆς προφυλάττει ἀπὸ πάντων κινδύνων. Εἶναι πλῆσιον, καὶ, ὡς πιστεύεται, ἔχει μίαν τῶν εἰκόνων τῆς Ἁγίας Παρθένου, ζωγραφισμένην παρὰ τῆς Ἱερῆς Λακᾶ. Εἰς τὴν Πάτρων, μικρὰν νῆσον τῆς Αἰγαίης Πελάγους, εὐρίσκεται τὸ Μοναστήριον τῆς Ἁγίας Ἰωάννης τῆς Θεολόγου, πολλὰ περίφημον, διότι ἐκεῖ ὁ Ἀπόστολος ἔτος συνέγραψε τὴν ἀποκάλυψίν τε. Εἰς τὴν Χίον τὸ τῆς Νέας Μονῆς, οἰκοδομηθὲν παρὰ τῆς Ἀυτοκράτορος Κωνσταντίνου τῆς Μονομάχου, ὅσις πρὶν ἀναβῆναι εἰς τὸν θρόνον ἔχεν ἐκεῖ ἐξοριθῆναι. Ὁ ναὸς εἶναι ὅλος κατασκευῆς μεσαικίης, καὶ τὸ Μοναστήριον πλεσιώτατον. Ἡ Κύπρος ἔχει τὸ Μοναστήριον τῆς Κυκκῆ, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀξιολογώτατον, διότι ἔχει μίαν τῶν δι' ἐγκαυστικῆς ζωγραφίας ἰσορηθέντων εἰκόνων ὑπὸ τῆς Ἁγίας Λακᾶ. Ἡ εἰκὼν αὕτη εἶναι σκεπασμένη μὲν πανίον, καὶ κανεῖς ποτὲ δὲν τὴν βλέπει. Οἱ Χριστιανοὶ ἔχον μεγάλην εὐλάβειαν εἰς τὸ τὸ Μοναστήριον, καὶ κατὰ χρέος ἐπιστρέφοντες ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ πρέπει νὰ περάσωσιν ἐκεῖθεν. Κατὰ τὴν Μεσοποταμίαν τῆς Ἀσίας εὐρίσκεται τὸ Μοναστήριον τῆς Σολομώντος. Ὁ Σελτῶν Μιράτης ὅταν ὑπήγαμε νὰ πολιορκήσῃ τὴν Βαβυλῶνα ἐξάθη ἐκεῖ, καὶ τὸ ἔχαστε μεγάλα εἰσοδήματα τὴν σήμερον ὅμως διατηρεῖται ἀπὸ ἐλεημοσύνας Χριστιανῶν, καὶ ὅμως πάλιν εἶναι πλῆσιον. Ἡ ἐκκλησία καὶ τὰ λοιπὰ χαλκοσκεπαστὰ κτίρια εἶναι λείψανα τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς ἰδίας Σελτῶν.

Εὐρίσκεται εἰς τὴν Αἴγυπτον τὸ Σίναμον Μοναστήριον ἐπὶ τῆς ὄρεις Σινᾶ, κτισμένον εἰς τὴν ἰδίαν ἐκεῖνην θέσιν, ὅπου ὁ Μωϋσῆς εἶδε τὴν καιομένην βᾶτον. Ὁ Ἀυτοκράτωρ Ἰβητιανὸς τὸ ἐκτίσεν μὲν μεγάλην μεγαλοπρεπείαν.

καὶ κατὰ τὸ ἐπλάτισεν μὲν μεγάλα εἰσοδήματα. Οἱ καλόγηροι, οἵτινες εὐρίσκοντο ἐκεῖ, ὅταν ὁ Μωάμεθ ἤρχισεν νὰ φαίνεται εἰς τὴν Ἀνατολήν, προσβλέποντες τὰς ὁποίας ἔμελλε νὰ κάμῃ προόδου, ἐπεμψαν πρὸς αὐτὸν πρέσβεις διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν φιλίαν καὶ ὑπεράσπισίν τε. Ὁ Μωάμεθ τὰς ἐδέχθη μὲν τιμὴν ἔξοχον, τοὺς παρεχώρησεν ἐγγράφως ὅσα ἐζήτην, προσεκάλεσε μάρτυρας τῆς θελήσεώς τε τινὰς ἐκ τῆς συνοδίας τε, καὶ εἰς τόπον σφραγίδος ἐτύπωσεν εἰς τὸ χαρτίον τὴν χεῖρά τε, καθὼς καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη συνηθίζον οἱ Εἰβάρτοι. Ὅπότεν οἱ Μωάμεθανοὶ ἐκυριεύσαν ὅλην τὴν Αἴγυπτον, οἱ καλόγηροι ἐδειξαν εἰς αὐτὰς τὸ χαρτίον τῆτο καὶ ἐσεβάσθησαν. Τέλος πάντων τὸ ἐπαρξάσαν εἰς τὸν Σελτῶν Σελίμην, δορυκτῆτορα τῆς Αἰγύπτου, διὰ νὰ λάβῃ τὴν ὑπεράσπισίν τε· αὐτὸς δὲ, ζηλίτυπος διὰ τὴν ἀποκτήσῃ τῆτο τὸ ὑπὸ τῆς ἐντυπώματος τῆς χεῖρός τε Μωάμεθ ἠγκισμένον χαρτίον, ἔδωκεν ἐν ἀντιγραφῶν εἰς τὰς καλόγηρους, καὶ ἐφύλαξεν εἰς τὸ θησαυροφυλάκιόν τε τὸ πρωτότυπον· καὶ πρὸς ὑποσημειώσιν των τὰς ἐχάρισε μεγάλα προνόμια καὶ δῶρα ἀξιόλογα. Τῆτο τὸ Μοναστήριον εἶναι ἐπίσης πεπλητισμένον ἀπὸ ὅλων τῶν θησαυρῶν, τὰς ὁποίας ἔχον δῶσαι εἰς αὐτὸ οἱ Χριστιανοὶ Ἀυτοκράτορες, ἀπὸ βιβλία σπανιώτατα, καὶ ἀπὸ παντὸς εἶδους πολύτιμα πράγματα, τὰ ὁποία αὐξάνουσιν ἐτι μᾶλλον τὸν πλετόν τε. Τὴν σήμερον μόνον ἐπαριθμῶνται 50 ἕως 60 καλόγηροι, οἵτινες ζῶσιν ἐκεῖ μὲν τῶν θεμελιωτῶν τῆς ἐκκλησίας Ἁγίων τὴν ἀπλότητα. Οἱ ἄλλοι μοναχοὶ τῆτο τῆς Μοναστηρίου κατοικῶσιν εἰς τὸ Μέγα Κάϊρον, ὅπου ἔχον καὶ τὸ Μοναστήριον.

Ἐπὶ τῆς ἐξουσίας τῶν Χριστιανῶν οἱ καλόγηροι ἔτοι ἔχον καὶ δέλεα Ἀραβίας, ἀλλὰ μὲν ὅλον ὅτι οἱ δέλοι ἔτοι ἐπέστρεψαν εἰς τὸν Χριστιανισμόν, μένον ἐσέτι ὑποτελεῖς εἰς αὐτὰς. Ὁ ἀριθμὸς των εἶναι μέγιστος, καὶ ἐπειδὴ κατοικῶν τὰ περίξ τῆς Μοναστηρίου, αἱ ἄλλαι φυλαὶ τῶν Ἀραβίων δὲν τολμῶν νὰ κάμνῃν κατ' αὐτῶν ἐφόδου καὶ φθοράς. Ἐκ τῶν δέλων τῆτων ὅσοι νεωστὶ ἀποκτῶσι τέκνα, παρξιάζουσιν αὐτὰ εἰς τὸν ἠγόμενον τῆς Μοναστηρίου, ὅσις τὰ ἀναγράφει εἰς τὸ πρωτόκολλον τῶν δέλων, καὶ τὰς χαρίζει ἀπὸ ἐν ὑποκάμισον. Χρέος τῆτων τῶν δέλων εἶναι νὰ ὑπηρετῶσι τὰς μοναχῆς. Αἱ θύραι δὲ τῆς Μοναστηρίου εἶναι κεκλεισμένας εἰς πᾶσαν ἄλλην κλάσιν ἀνθρώπων, καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς περιηγητάς. Εὐρίσκεται ἐκεῖ ἐν περιβόλι, εἰς τὸ ὁποῖον καλλιεργῶνται πρὸ πάντων φοίνικες καὶ ἀπιδία. Τὰ ἀπιδία σέλλονται δῶρον εἰς τὸν Σελτῶνον, καὶ εἰς τὰς Μπένδες τῶν Μαμελετῶν. Οἱ καλόγηροι ἔτοι ἀπολαμβάνουσιν ὑπὸ τῶν Ἰβητικῶν μέγα σέβας καὶ δὲν πληροῦσι κανὲν εἶδος φόρου εἰς τὴν Κυβέρ-

νησιν, καὶ ἔχον δικαίωμα νὰ φορῶν διαφορετικὸν ἔνδυμα διὰ νὰ διακρί-
νῶνται. Ἀπολαμβάνουσιν ἐντελὴ ἀνεξαρτησίαν, καὶ ἔχον ἕνα Ἀρχιεπίσκο-
πον χειροτονούμενον ἀπὸ τὸν Πατριάρχην Ἱερουσολύμων, ὅστις καθεδρεύει
συνήθως εἰς Κωνσταντιнопόλιν, λαμβάνων πρόσδοτον τινα, τὴν ὁποίαν τὸν
Χρηγεῖ τὸ Μοναστήριον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Περὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Α'. Ὁ Θεὸς εἶπεν, ὅτι τὸ Φυσιολογικὸν τὸ εἰς τὸν κόσμον τῶτον θέλει εἶναι
σαθερὸν καὶ ἀσάλευτον, καὶ ἡ Ἐκκλησία, καταδιωκομένη καὶ καταδυναστευμένη
ὑπὸ τῶν βαρβάρων, καὶ ἀπειλημένη ὑπὸ τῶν φιλοσόφων, θέλει διαμένει ἀναλ-
λοίωτος, καὶ τοιαύτη, οἷα ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆ Κυρίας ἐβεμελιώθη.

Ὁ κοινὸς λαὸς ἔχει τὴν ψυχὴν πλήρη τῆς ἀληθείας ταύτης· οἱ δὲ
πεπαιδευμένοι, διὰ νὰ πειθῶσιν εἰς τῶτο, ἀρκεῖ μόνον νὰ διατρέξωσι τὰς
παρελθόντας αἰῶνας, ἔχοντες εἰς τὰς χεῖρας τὴν λαμπάδα τῆς Ἰστορίας.

Περὶ τῆς Κλήσε.

Β'. Ἡ δύναμις τῆς χρόνης καὶ τῶν συμβεβηκότων τὸ ἀλληλοδιαδόχον ἐπι-
φέρουσιν εἰς τὰ ἀνθρώπινα πολιτεύματα παραφθέραι τινα, ἧτις φαίνε-
ται ἀναπόφευκτος. Ἀλλὰ τὰ πολιτεύματα, τὰ ὅποια εἶναι ἔργα τοῦ
Κυρίου, φυλάττειν τὸ ἐσιῶδες τῆς χαρακτῆρος, τὸν πῖτον ἀπὸ καταβο-
λῆς τῶν ἑλαβόν. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀποκατέστησε διαδόχους τῆς Ἀποστό-
λους· ἔπει δὲ ἐνεπιστεύθησαν τὸ ἔργον τῆς διακονίας τῶν εἰς τὰς Ἀρχιε-
ρεῖς, καὶ αὐτοὶ ἐχηματίσθησαν πάντοτε ἄξιοι αὐτῆς. Ἡ ἠθικὴ τῆς Εὐ-
αγγελίας, ἡ πλέον ὀρθὴ φρόνησις, ἡ ὑπερμονὴ καὶ ἡ πλέον ἡρωικὴ σα-
φειότης πρέπει νὰ χαρακτηρίζωσι τὰς διαδόχους τῶν Ἀποστόλων. Διὰ
τῶν ἀρετῶν τῶτων ἀπολαμβάνουσι τὸ σέβας τῶν ἀπίστων καὶ τὴν εὐ-
λάβειαν τῶν εὐσεβῶν. Ἄν δέ τις ἐξ αὐτῶν ἐκκλίνῃ κακῇ τύχῃ ἀπὸ τῆς
καθιερωμένης ἰδού, τί ἔμπορεῖ ἐκ τῆς νὰ συμπεράνη τις; Καὶ ὁ Ἰάκωβος με-
ταξὺ τῶν δώδεκα Ἀποστόλων ἐπέδωκε τὸν Κύριόν τε καὶ διδάσκαλόν τε.

Περὶ τῆς ἱματισμοῦ τῆς Κλήσε.

Γ'. Κατ' ἀρχὰς τῆς θρησκείας τὰ πάντα ἦσαν ἀπλά. Οἱ Ἅγιοι Ἀπό-
στολοι καὶ οἱ τῶτων διάδοχοι δὲν κατεγίνοντο, εἰ μὴ εἰς τὸ νὰ δημοσιεύ-
σῃν τὸν λόγον τῆς Κυρίας. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ τάξις ἐμορφώθη, καὶ μὲ τὴν
πρόσδοτον τῆς καιρῆς καὶ μὲ τὴν συνδρομὴν διαφόρων περιστάσεων.

Κατὰ ταύτην τὴν ἐποχὴν οἱ ἐκκλησιαστικοὶ δὲν διεκρίνοντο τῶν ἄλλων

ἀνθρώπων μὲ κανὲν ἐξωτερικὸν σημεῖον. Οἱ κατὰ τὰς ἐρήμους τῆς Λίγυ-
πτε ἀναχωρηταὶ ἐνεδύθησαν πρώτην φορὰν κατὰ διαφορετικὸν τρόπον.
Ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων Ἀυτοκρατόρων ὁ Κληρὸς δὲν ἐτοχάσθη ὅτι πρέπει νὰ
διακρίνεται μὲ ἰδιόρρυθμον χῆμα, ἀλλ' ἔτε ὑπὸ τὴν Ὀθωμανικὴν δυνα-
στείαν ἀκόμη δὲν ἐτοχάσθη τοιαύτον· ἐναγκάσθη τέλος πάντων νὰ οἰκειο-
ποιηθῇ ἐν χῆμα ἐκ ταύτης τῆς αἰτίας.

Ὁ Σουλτάνος ἐτοιμαζόμενος νὰ κάμῃ κατὰ τῶν Οὐγγῶν πόλεμον ἐ-
στρατοπέδευσε εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν. Ὁ Πατριάρχης, ἐπὶ κεφαλῆς τῆ
Κλήσε καί τινος πολυαριθμοῦ συνοδίας ἐκκλησιαστικῶν, ὑπήγεν ἐκεῖ διὰ νὰ
τὸν ἐπευχθῆ. Τὸ στρατόπεδον, ἰδὸν μακρόθεν τὸ πλῆθος τῶτο, τὸ ὑπέ-
λαβεν ὡς στρατεύμα ἐχθρικόν, ἐθροισθῆ, καὶ μόλις ἠδυνήθη νὰ ἐβῆ ἀπὸ
τὴν ἀπάτην. Τότε λοιπὸν ὁ Σουλτάνος διέταξε τὸν Πατριάρχην νὰ προσ-
διορίσῃ ἐν χῆμα διὰ τὸν ἑαυτὸν τε, διὰ τὰς Ἀρχιερεῖς, καὶ δι' ὅλον
τὸν Κληρὸν, ἐπὶ σκυπῶ τῆ νὰ διακρίνωται· καὶ τῷ ὄντι ἔκτοτε ὁ Πα-
τριάρχης καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς φέρουσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μίτρας ἀπὸ κόκ-
κινῆν ὀλοσίρικον, κεκοσμημένους μὲ χρυσοκεντήτας σαυρῆς.

Τὸ χῆμα τῶτο μετὰ καιρὸν ἐφάνη ὅχι τόσο συμφωνοῦν μὲ τὴν Εὐα-
γγελίαν τὴν σεμνοπρέπειαν· καὶ τότε ὁ Κληρὸς ἀπεφάσισε νὰ μιμηθῆ τὸν
ἱματισμὸν τῶν Ἀγιορειτῶν καλογηγῶν, μὲ τινὰς τροπολογίας ἀναγκαι-
ας εἰς τὸ νὰ διακρίνωται οἱ Ἀρχιερεῖς ἀπὸ τὰς ἄλλας ἐκκλησιαστικὰς, καὶ
οἱ κοσμικοὶ ἱερεῖς ἀπὸ τῆς μοναχῆς. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς σχήμα-
τος τῆς Ἀνατολικῆς Κλήσε.

Περὶ τῶν πολιτικῶν προνομίων τῆς Κλήσε.

Δ'. Ἐπὶ τῆς διωγμῆς τῆς ἐκκλησίας εἰς μόνον τὸν Κληρὸν εἶχον τὸ θάρ-
ρος τῶν οἱ Χριστιανοί. Οἱ Ἀρχιερεῖς δὲν εἶχον μόνον τὴν διεύθυνσιν τῆς συνε-
δήσεως τῶν πιστῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς δικαιοσύνης τὴν διανομήν.

Ὅποταν ἡ ἐκκλησία ἀποκατέστη ἐπικρατέστα, καὶ ἠδύνατο νὰ ἐμπι-
σευθῆ τὰς ἐγκοσμίας φροντίδας εἰς Χριστιανικὴν Κυβέρνησιν, οἱ Ἀρχιερεῖς
ἠθέλον εὐρῆσαι νὰ συγκεντρώσωσι τὰ καθήκοντά των εἰς τὴν ἀποστολικὴν
διακονίαν των. Ἀλλ' ὁ Ἀυτοκράτωρ Κωνσταντῖνος διὰ δυσἀποδέκτους αἰτί-
ας ἔδωκεν ἐξ ἐναντίας πλέον ἐκτεταταμένην ἐξουσίαν εἰς τὰ ἐγκόσμια, διε-
κήρυξεν, ὅτι αἱ ἀποφάσεις των δὲν ἠθέλον εἶναι ἐκκλησιαστικαὶ εἰς κανὲν δι-
καστήριον, ἢ πολιτικὴν Ἀρχὴν, ὅποιαιδῆποτε καὶ ἂν ἦσαν. Οἱ Τῆρκοι σεπῶ-
μενοι τὸν νόμον τῶτον, ἀφίνεν εἰς τὰς Χριστιανὰς τὴν εὐχαρίστησιν τῆ νὰ
κρίνωται εἰς τὰς Ἀρχιερεῖς των. Τὸ προνόμιον τῶτο γενικῶς ἀφελίμον
εἰς τὰ συμφέροντα τῶν Ἑλλήνων, ἀποβάλλει συχναίως δυστυχῆς εἰς τὴν εἰ-

ρηνικήν κατάστασιν τῶν Ἐπισκόπων, ἐπειδὴ τὸ δικαστήριόν των, εἰς τὸ ὁποῖον συχναίεσι καὶ Ἰεδαῖοι καὶ Μεσσημάνοι, ἔταν ἔχον διαφορὰς μὲ Χριστιανούς, ἐρεθίζε τὴν ζηλοτυπίαν τῆς Κυβερνήσεως. Μὲ ὅλην αὐτὴν τὴν ζηλοτυπίαν, καὶ τὴν ἐκ ταύτης προκύπτουσαν καταδρομὴν, οἱ Ἀρχιερεῖς ἀντέχον, καθὼς καὶ οἱ Ἕλληνες ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῶν.

Περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς Κλήρου.

Ε'. Ἡ δύναμις ὁδηγεῖ, καὶ ἡ γνώμη διευθύνει τὸς ἀνθρώπους. Ἡ εἰς τὰς Ἕλληνας ἐπιρροή τῆς Κλήρου συνίσταται καὶ ἐκ τῶν δύο τούτων φοιτητῶν.

Ὁ πνευματικὸς ὑπεργὸς ἰσχύει εἰς τὴν συνείδησιν τῶν πιστῶν, καὶ ὁ κοσμικὸς εἰς τὰς πράξεις τῶν ἀνθρώπων. Οἱ Ἀρχιερεῖς ἐνεργῶσι καὶ τὰς δύο ταύτας ὑπηρεσίας, καὶ ὁποῦν ἦναι ἀξιοί, ἔχον εἰς τὸν λαόν, ὅσιν εἶναι εἰς αὐτὰς πνευματικῶς ὑποκείμενος, ὅλην τὴν ἐξουσίαν καὶ ὅλην τὴν δύναμιν, τὴν ὁποῖαν ἠδύνατο εἰς αὐτὸν εἶναι ἡ Κυβέρνησις ἢ πλέον ἰσχυρὰ διὰ τὰς τρεῖς τῆς, καὶ ἡ πλέον ἀγαπητὴ διὰ τὰς ἀρετὰς τῆς.

Περὶ τῶν ἀδίκως ἀποστενομένων κατὰ τῆς Κλήρου κατηγοριῶν.

ΣΤ'. Οἱ Ἀρχιερεῖς τῆ παρελθόντος αἰῶνος ἠμέλησαν εἰς τὰς ἐπαρχίαι των τὰ καταστήματα τῆς δημοσίᾳς ἐκπαίδευσως, καὶ τινες ἐξ αὐτῶν μάλιθα ἐξώρισαν καὶ σοφούς, οἵτινες ἦλθον εἰς τὰς κατασταθῶσιν εἰς αὐτάς. Ἀλλὰ δὲν πρέπει μὲ ὅλον τὸτο εἶναι τὸς κρίνει τις πολλὰ ἐπιπολαίως, καὶ χωρὶς εἰς νὰ γνωρίσῃ κατὰ βάθος τὰς περιστάσεις, αἵτινες τὰς ὑπεχρέωσαν εἰς τὴν αὐτὴν πράξιν.

Οἱ σοφοὶ ἔτοι ξένοι, ἔφερον, ὁμῶς μὲ τὰ φῶτα των, πολλὰ τολμηρὰς ἀντιπρὶσεις, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς καρποτομίας, τὸ ὁποῖον ἠθελε εἰς ἐξουσίαζε εἰς ὅλα τὰ καταστήματα, τὰ ὁποῖα διατηρῶν παντὸς ἔθνους τὴν ἠθικὴν καὶ τὸν χαρακτήρα· τὴν ἀθείαν, ἢ τὰς μεταρρυθμίσεις, τὰ ὁποῖα ποτὲ ἄλλο δὲν ἔκαμαν εἰμὴ εἰς νὰ κατακλύσῃ τὴν γῆν ἀπὸ ἀνθρώπινον αἷμα καὶ εἰς νὰ διαφθεῖρῃ τὰ ἔθνη τῆ λοιπῆς μέρας τῆ λαῶ, ὁ ὁποῖος ἐγένετο αὐτῶν θυμῶ, καὶ τέλος πάντων τὴν ἐπιθυμίαν τῆ κυριεύειν διὰ παντὸς εἶδος γοητευμάτων, χωρὶς εἰς νὰ θεμελιῖται ἡ κυριότης αὐτὴ εἰς τὰ σωτήρια ἀποτελέσματα ἀληθῆς διδασκαλίας.

Τὰ σχολεῖα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῶν Κυδωνιῶν, τῆς Σμύρνης, τῆς Χίου, τῶν Ἀμπελακίων, καὶ πληθὺς ἄλλα ἀκόμη εἶναι ἀνοικτα εἰς τὴν νεολαίαν. Οἱ παλαιὴ διδάσκαλοι ὅλης τῆς Εὐρώπης, οἱ Κλασικοὶ Συγγραφεῖς μας διασπείρονται διὰ πολλὰ διωρθεμένων ἐκδόσεων, καὶ ἐπιτρέ-

φον τέλος πάντων παρὶ ἡμῶν διὰ νὰ ἀναξυπυρῆσῃ τὴν ἠθικὴν εὐφυσίαν. Ἕλληνες διδάσκαλοι, ἐν Γερμανίᾳ, Γαλλίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ ἐκπαίδευθέντες, ἀφιερωθέντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ εὐδοκιμῶντες διὰ τὴν σοφίαν καὶ τὸν πατριωτισμὸν των, ἀναβάντων εἰς τὰς σχολαστικὰς καθέδρας· ἡ νεολαία ἀκροάζεται αὐτούς, καὶ ἀρχίζει ἤδη εἰς νὰ ἀφάνεται ὅτι αἱ τελευταῖαι ἐκείναι τῆ αἵματος τῆ Ἀριστείδε, τῆ Θεμιστοκλῆς, τῆ Φωκίωνος καὶ τῆ Σωκράτους ὑπάρχουσιν ἀκόμη καὶ ἠλεκτρίζουσι τὸ βεῦμα τὸ κυκλοφορῶν εἰς τὰς φλέβας των. Τὸ ὄνομα τῆς πατρίδος, τῶν νόμων καὶ τῆς ἐλευθερίας διεγείρει ἐλευθερίας ἰδέας, καὶ αἱ ἰδέαι αὐταὶ συνοδεύονται μὲ τὰς φυσικὰς καταλήψεις καὶ μὲ τὰ ἀντικείμενα, ἐξ ὧν εἶναι προκύπτουσι. Ὁ ἔρανος καὶ ἡ γῆ, τὰ δένδρα καὶ οἱ ποταμοὶ, οἱ βράχοι καὶ τὰ ἐρείπια τῆ Περσεῦς καὶ τῆς Ἀκαδημίας, ὅλα ταῦτα λαλῶν τέλος πάντων εἰς τὸ πνεῦμα τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὸς βυθίζειν εἰς μεγάλας μελέτας, ἢ πρώτη των ὁποῖων περιτρέφεσθαι εἰς τὰ ἀνδραγαθήματα τῶν λαμπρῶν προγόνων των. Συγκρίνοντα μὲ ἐκείνους, ἀφάνονται ὅτι εἶναι γνήσια τέχνη των, καὶ ἀρχίζουν εἰς νὰ τιμῶσιν ἑαυτούς· τὸτο ἀρκεῖ εἶναι ἀξιοί εἰς νὰ τὰς διαδεχθῶσι, καὶ θέλουν τὰς διαδεχθῆ. Ἡ παρῶσα ἔνωσις καταγγέλλει τὴν μέλλουσαν ἔνωσιν· καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ἠθικὴ ἔνωσις ἄνευ συστήματος, ἔτε σύστημα ἄνευ τάξεως, ὑποταγῆς καὶ δυνάμεως, οἱ Ἕλληνες ἄρα παρίστανται εἰς τὴν Εὐρώπην χρηρηγημένοι μὲ τὰ ἀναγκαῖα μέσα διὰ νὰ διοικῶνται αὐτοὶ κατ' ἑαυτούς.

Ἀλλ' εἰς τὰ πολιτικά, καθὼς καὶ εἰς τὰ φυσικὰ πράγματα, ὅλοι αἱ μεγάλοι μεταβολαὶ ἔχον μίαν ἐποχὴν, τὴν ὁποῖαν διορίζει ὁ Κύριος, ὁ κριτὴς τῶν λαῶν· οἱ δὲ τῶν ἀνθρώπων ἀγῶνες, ἔτε εἰς τὴν ἐπιταχύνωσιν, ἔτε εἰς τὴν βραδύνωσιν δύνανται.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ταχεῖα μέθοδος κατασκευῆς καλοῦ ὀξυδίου.

Βάλε εἰς ἓνα λέβητα καὶ ζέτανε καλά τὴν ποσότητα τῆ κρασίε ὅποι θέλεις εἰς νὰ μεταβάλῃς εἰς ὀξυδίον, χύσε το εἰς βαρέλι ἀφίνωντας τὸ εἶμπωμα ἀνοικτόν· εἶχε εἰσποιημένον εἰς ἄλλον λέβητα ἀπὸ τὸ ἴδιον κρασί ζεσαμένον, τὸ ὁποῖον μετὰ παρέλευσιν 24 ὡρῶν ἀνακάτωσε μὲ τὸ πρῶτον· ἐξακολούθησε εἰς νὰ ζεταίης καὶ ἄλλο κρασί, εἰς νὰ ἀφίνῃς εἰς νὰ κρυάσῃ, καὶ εἰς νὰ κατασταλάξῃ, καὶ εἰς νὰ ἀνακατάωσιν κάθε εἰκοσιτέσσαρας ὡρας μὲ τὸ πρῶτον ἕως ὅτε εἰς νὰ γίνῃ τὸ ὀξυδίον.

Διὰ εἰς νὰ εὐκολύνῃ τὴν τελειοποίησιν τῆ καὶ εἰς νὰ αὐξήσῃς συγχρόνως τὴν

δυναμίν τε, ἡμπορεῖς γὰρ τὸ τραβᾶς συχνὰ καὶ γὰρ τὸ χύνης εἰς τὸ ἴδιον βαρέλι· ῥίπτεις δὲ μέσα καὶ μερικά ἀρωματικά φυτά, [ἐκεῖνα ὅπερ σ' ἀρέσεν] διὰ τὰ δώσης εἰς τὸ ἰζύδιον καλὴν γεῦσιν καὶ εὐωδίαν.

Ἄλλη μέθοδος ταχυτέρα καὶ οἰκονομικώτερα.

Πέρην ἔξ οὐγγίας κρεμορταρτάρε καλὰ κοπανισμένη καὶ κοσκινισμένη, τὸ ὅποιον βρέχων καὶ ζυμόνεν με ἰζύδιον· ἀφίενεν αὐτὴν τὴν ζύμην γὰρ ξηρανθῆ εἰς τὸν ἥλιον, ἢ εἰς τὸν φῆρον, ἔπειτα τὴν ξαναβρέχων με ἰζύδιον καὶ τὴν ξηραίνεν πάλιν· ἐπαναλαμβάνοντες αὐτὴν τὴν ἐργασίαν ἑκτὼ δέκα φραῖς, καταρθώνεν μίαν κόμην ἀρκετὰ ὀξεῖαν διὰ τὰ μεταβάλλη τὸ νερὸν εἰς ἰζύδιον.

Μερικοὶ κάμνεν ἓνα ψωμίον με ἀλευρι βρύζας (σίκαλης), τὸ ψῆθεν, καὶ θρυματίζοντες τὸ ῥίπτουν εἰς τὸ κρασίον, τὸ ὅποιον μεταβάλλεται εἰς ἰζύδιον.

Γ. Παλαιολόγος.

Γ Λ Ω Σ Σ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α .

ΛΑΪΜΙΑ. Ὑβρις ἐπὶ κακῆς γυναικὸς ἀπὸ τὴν Λαίμιαν τὸ νομιζόμενον παιδοφάγον θηρίον.

ΛΑΓΙΑΪΩ. Ὁρ. ΚΑΤΑΛΑΓΙΑΪΩ.

ΛΟΪΘΡΑ. Κομμάτι καρφίε, μένον εἰς τὰ ποδάρια τῶν ἀλόγων, ὅταν τζακίζεται τὸ κεφάλι τῆ καρφίε. Λέγεται καὶ διὰ κομμάτι ρίζας δοντιέ, ὅπερ μένει ἐνίοτε μεταχειρίζονται τὴν λέξιν καὶ διὰ κρυμμένα κρημάτα.

ΛΑΦΙΑΪΖΕΤΑΙ. Ἐξαφνίζεται ἀπὸ φόβου ἢ ἐλάφου, δηλαδὴ ἐλαφιάζεται.

ΜΑΝΤΕΥΪΕΙ. Ἐκτὸς τῆς σημασίας τῆς μαντείας λέγεται, ΜΑΝΤΕΥΪΕΙ, καὶ ὅταν φαίνεται κανένα τι πρῶτον. Μάντευσαν τὰ σαφύλια, λέγουσιν, ὅταν ἀρχινῶν γὰρ φαίνονται ῥόγες.

ΜΟΝΟΜΕΡΙΪΔΑ. Φίδι νομιζόμενον γὰρ ἔχει δύο κεφαλὰς μίαν ἔμπροσθεν καὶ μίαν ὀπίσθεν.

ΜΟΝΟΜΕΡΗΪΤΙΚΟΝ. Οὕτως ὀνομάζεν ὑποκάμισον εἰς μίαν ἡμέραν κατασκευαζόμενον. Ἐπικρατεῖ μία πρόληψις εἰς μερικά μέρη διὰ τὰ γεννώμενα παιδία, ὅταν συμπίπτῃ γὰρ ἀποθνήσκων μικρὰ, ὅτι, εἰάν πρὶν γεννηθῆ τὸ βρέφος συνέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν παρθένος, καὶ κατασκευάσῃ εἰς μίαν ἡμέραν ἐν ὑποκάμισον, ἀρχινῶντας ἀπὸ τὸ γνέσιμον τῆ βαμβάκις καὶ καταντώντας ἕως τὸ τελείωμα τῆ βαψίματος, ὅταν τὸ γεννηθῆσόμενον παιδίον φορέσῃ ἔκείνη τὸ ὑποκάμισον, δὲν παθαίνει τίποτε.

ΜΟΡΟΪΤΥΝΟΝ. Ἰούτως ὀνομάζεται τὸ Ἑλληνιστὶ Ὑπόζυνον· ἴσως ἐκ τῶν Μέρων· ἐπειδὴ τὰ μῆρα πρὶν ὠριμάσθην, ἔχον κάποιαν ξυνάδα.

ΝΕΡΟΣΤΥΡΜΗ. Τόπος, ὅπερ συβρέσει νερά.

ΝΕΡΟΦΑΪΩΜΑ. Κοίλωμα γινόμενον ἀπὸ βροχὴν ὕδατος.

ΝΗΣΣΑΪΡΙ. Οὕτως ὀνομάζεται, ὅταν βραχὴ πολὺ κανεῖς· ἔγινε Νησσάρι, ἀντὶ ἐβράχην παραπολύ· γίνεται ἐκ τῆ Νησσάριον, τὸ παπί.

ΝΥΧΤΕΪΡΙΟ. Ἡ ἐργασία ἢ γενομένη τὴν νύκτα ἐν κερῶ χειμῶνος· μάλιστα καὶ ῥῆμα ΝΥΚΤΕΡΕΥΪΩ, τὸ ὅποιον νομίζω γὰρ ἦναι καλλίτερον ἀπὸ τὸ ΝΥΚΤΟΚΟΠΙΑΪΩ, ὅπερ ἐσημείωσεν ὁ Κ. Κοραῖς.

ΝΕΡΟΤΡΙΒΙΑΪ. Ἐργαστήριον, ὅπερ διὰ τῆς βιαίας καταφορᾶς τῆ ὕδατος κάμνεν τὰ μάλλινα ὑφάσματα γὰρ ἀποκτεῖν χυθῆδι, ἢ πλύνεν τὰ λαρωμένα.

ΝΕΡΟΦΟΪΡΟΣ. Οὕτως ὀνομάζεται ὁ ἐπισατῶν εἰς τὴν διανομὴν τοῦ νερῆ, ὅταν ποτίζειν τὰς κήπους ἢ τὰ χωράφια.

ΝΤΡΟΧΙΑΪΩ. Περικλείω τινὰ εἰς τὸν τόπον, ὅθεν γὰρ μὴν ἡμπορεῖ γὰρ εὐγῆ· ἀπὸ τὸ ἐντροχιάζω, δηλ. ἐν τροχίῳ περιλαμβάνω.

ΞΑΜΩΪΩ. Κινῶ τὸ χέρι μου δείχνων, ὅτι θέλω γὰρ κάμω τι. Ἐξάμωσεν γὰρ τὸν δείρη.

ΞΥΪΣΤΡΑ. Ἐργαλεῖον, διὰ τῆ ὁποῖα ζύνεν τὰ σκαφύδια καὶ τὰ βαρέλια.

ΞΑΦΡΪΪΣΤΡΑ. Ἡ τρυπητὴ χαλιάρα, διὰ τῆ ὁποῖα ἐξαφρίζεν βραζόμενα ὑγρά.

ΞΕΪΠΛΗ. Κατάρρα ἐπὶ γυναικῶν. γὰρ σὲ ἰδῶ Ξεπλη· ἐπειδὴ ὅταν ἀποθνήσκων οἱ σύζυγοι αὐτῶν, ξεπλέκων τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς, λέγουσιν Ξεπλη τὴν ξερηθεῖσαν τῆ ἀνδρός τῆς.

ΞΟΪΪΣΤΡΩΤΗ. Ἐπίθετον ἀχαλινώτε γυναικὸς ἀπὸ τὸ οἶτρος· ὅθεν καὶ τὸ ἘΞΟΪΪΣΤΡΩΤΜΕΪΝΗ.

ΞΥΛΟΪΔΕΪΣΙΣ. Ξύλα σενὰ μακρὰ παρεπιθέμενα μεταξὺ τῶν λίθων εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῶν τοίχων.

ΞΕΠΕΛΑΓΙΑΪΩ. Ἐκτὸς τῆς κυρίας σημασίας, ἢ ὁποῖα φανερώσεν τὴν προχώρησιν τῆ πλοῖα εἰς ἀνοικτὸν πέλαγος, σημαίνει καὶ τὴν μεγάλην ἐξάπλωσιν ἑνὸς ἀνθρώπου εἰς ἐμπόριον ἢ ἄλλας ληψοδοσίας, ὥστε γὰρ μὴ δύναται γὰρ περισυλλάξῃ τὴν κατάστασίν τε.

ΞΑΚΡΪΪΩ. Σκάπτω ταῖς ἀκρῆς τῆ χωράφια, ὅπερ δὲν ἡμπορεῖ γὰρ περάσῃ τὸ ἄροτρον.

ΞΑΝΑΓΓΡΪΪΩ. Λέγεται καὶ ἔτω τὸ ἈΓΓΡΪΪΩ, ὅπερ ἐσημείωσεν ὁ Κ. Κοραῖς, δηλ. ἐρεθίζω.

ΞΕΚΛΕΪΠΤΟΜΑΙ. Φεύγω κρυφίως ἀπὸ τινος τόπου, δηλ. ὡς κλέπτης.

ΞΕΜΥΤΩ. Οὕτως ὀνομάζεσθαι τὸ ὑπερπίπτω ἀπὸ τὴν κορυφὴν ὄρεος

τινός· ἐξεμύτησεν εἰς τὴν βράχην· ἴσως ἀπὸ τὴν μύτην μεταφορικῶς τῷ ἔρει δὴλ. τὴν ἐξέχην.

ΞΕΧΛΥΑΪΝΩ. Ἐλαφρόνισμα ἀπὸ ἑσέρος μελαγχολίας· ἐκ τῷ Ἀχλύα.

ΔΗΜΩΔΕΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΝ.

Ἡ πιστὴ σύζυγος.

Ἐχάραξ ἢ ἀνατολὴ καὶ βύβιδισεν ἢ δύσι,
 Πᾶν τὰ περὶ ἀκία σ' ταῖς ἑσοκάς, καὶ ἡ εὐμορφίης καὶ πλίναν·
 Πῆρα καὶ ἐγὼ τὸ γρίβα με νὰ πᾶω νὰ τὸν ποτίσω.
 Βρίσκω μιὰ κόρη ὅπ' ἔπλυνε σὲ μιὰ κρία βρυσηλα,
 Καὶ ἐγὼ νερό της γύρεψα, καὶ ἀπλώσε νὰ με δώση.
 Δώδεκα κέπαις μὲ ὄδακε, σ' τὰ μάτια δὲν τὴν εἶδα·
 Καὶ εἰς ταῖς δεκατέσσαρας τὴν εἶδα δακρυσιμένη.
 Τ' ἔχεις κόρη μὲ καὶ θλίβεσαι καὶ βαρεανασητάζεις;
 Ἐγὼ ἔχ' ἄνδρα σ' τὴν ξενιτειά τῶρα δώδεκα χρόνους,
 Καὶ εἰς χαρτὶ με εἰσελε, εἰς αὐτὸς τε ἦλθε.
 Καὶ ἀκόμα δὴ τὸν καρτερῶ, ὡς τρεῖς τὸν παντυχαίνω,
 Καὶ ἀπαί θα γένω καλογραμῶ, τὰ ῥάσα νὰ φορέσω.
 Ὁ ἄνδρας σ' ἦταν ἀβήρωτος βαργιά για νὰ πεθάνη,
 Καὶ τὸν ἐδάνεισαι πανί, καὶ με εἶπε νὰ μὲ τὸ δώσης.
 Ἄν τὸν ἐδάνεισαι πανί, ἐγὼ νὰ σὲ τὸ δώσω.
 Γὰ τὸν ἐδάνεισαι κερὶ, καὶ με εἶπε νὰ μὲ τὸ δώσης.
 Ἄν τὸν ἐδάνεισαι κερὶ, ἐγὼ νὰ σὲ τὸ δώσω,
 Γὰ τὸν ἐδάνεισαι Φιλί, καὶ με εἶπε νὰ μὲ τὸ δώσης.
 Ἄν τὸν ἐδάνεισαι Φιλί, νὰ πάγης νὰ τὸ πάρης.
 Κόρη μὲ, ἐγὼ μὲ ὁ ἄνδρας σε, ἐγὼ μὲ ὁ καλὸς σε·
 Ἄν ἦσαι σὺ ὁ ἄνδρας με, ἂν ἦσαι ὁ καλὸς με,
 Πές με σημάδια τῆ σπητιῆ, τί τε νὰ πὲ γνωρίσω.
 Ἐχεις μηλεὰ σ' τὴν θύρα σε καὶ κλημα σ' τὴν αἰλή σε·
 Κάμνει σαφύλια βραζακιά καὶ τ' κρασί μωσχάτο.
 Ἐγὼ μὲν κρασοπέλισσα, καὶ ἐδιάβηκες καὶ τὰ εἶδες;
 Ἄν ἦσαι σὺ ὁ ἄνδρας με, ἂν ἦσαι ὁ καλὸς με,
 Πές με σημάδια τῆ κερμιῆ, τί τε νὰ πὲ γνωρίσω.
 Ἐχεις ἐλαγὰ σ' τὰ σῆθη σε καὶ ἐλαγὰ σ' τὴν ἀμασχαλίη·
 Καλέ μὲ, εἰς εἰς ὁ ἄνδρας με, εἰς εἰς ὁ καλὸς με.

Α Θ Η Ν Α,

ΗΤΟΙ

Α Ν Α Λ Ε Κ Τ Α

ΓΕΩΓΡΦΙΚΑ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

ΚΑΙ ΠΕΡΙ

ΕΦΕΥΡΕΣΕΩΝ.

Ἀριθ. 2.

ΜΑΡΤΙΟΣ 1831.

Γ Ε Ω Γ Ρ Α Φ Ι Κ Α.

Περὶ Ὀξολαίας Λοκρίδος (Λοκολαθία).

Ὅτε ὁ Στράβων, ἔτε ὁ Πausanias σημειῶνται τὸν Μόρνον ποταμὸν, ὀλίγον, ἢ σχεδὸν ἕδεν διαφέροντα ἀπὸ τὸν Εὐνηον κατὰ τὸ μέγεθος, ἐν ᾧ ἀναφέρεισι τὸν Πλειτὸν, βυακίον τρέχον ἀπὸ τὴν κοιλάδα τῶν Δελφῶν, καὶ ἐκλεῖπον ὀλοτελῶς ἐν καρπῷ θέρους· καὶ ἐκ τῆς ἴσως δὲν ἐσημειῖτο εἰς τὰς γεωγραφικὰς πίνακας ἕως εἰς τὰς ἐσχάτας χρόνας. Ἡ πρώτη ἀρχὴ αὐτῆ τῆ ποταμῆ εἶναι ἀπὸ δύο βυάματα καταβαίνοντα εἰς διαφόρους κλάδους ἐκ τῶν ὄρεων τῆς Καταβόθρας καὶ τῆ Μακρυκαμπίας, καὶ ἐνέμενα ὀλίγας ὄρας κάτωθεν τῶν χωρίων Μαυρολιθαρίης καὶ Κατριώτισσας· ἔπειτα διαπερῶν τὴν ποταμὸν Λιδωρικίης, καὶ δεχόμενος καὶ ἄλλας βυάκας, κυριωτέρως δὲ τὸν διὰ τῆ κάμπε Βελῆς διαβαίνοντα, καὶ τὸ κεφαλόβρυτον Βελήχοβον, ἐνῆται περὶ τὸ στενὸν Λιδωρικίης, ὅπε εἶναι ἡ γέφυρα· ἐκείθεν δὲ δεχόμενος καὶ ἄλλο ποτάμιον Κόκκινον ὀνομαζόμενον, διέρχεται μετὰξὺ ὑψηλῶν σειρῶν ὄρεων, ἕως ὅτου φθάνει περὶ τὰ χωρία Βελβίτσηνα καὶ Βλαχοκάτηνον, ὅπε ἀνοίγεται ἡ πεδιάς τῆς Ναυπακτίας, τὴν ὁποίαν ποτίζει ἀφθόνως εἰς ὅλον τὸ διῆσημα τῆ θέρους, καὶ ἔπειτα χύνεται εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον δύο ὄρας περὶ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ναυπακτίας.

Δύο ὀνόματα ποταμῶν τῆς Ὀξολαίας Λοκρίδος φαίνονται εἰς τὰς παλαιὰς συγγραφαίς, καθ' ὅσον ἠδυνήθη νὰ παρατηρήσω εἰς τὰς ἐρεῖνας, τὰς ὁποίας ἔκαμα. Δάφνον ὀνομάζει ἕνα ὁ Πλέταρχος, καὶ Ἰλατον ἄλλον ὁ Δικαίμαρχος εἰς τὸν βίον τῆς Ἑλλάδος, ἐν ᾧ δὲν εἶναι, παρὰ μόνον ὁ Μόρνος, καὶ μικροί τινες βυάκες, ἡ δὲ περισσοτέρα ἐπαρχία εἶναι ξηρὰ καὶ